

NARODNI DNEVNIK

Izhaja vsak dan opoldne, izvemši nedelj in praznikov.

Mesečna naročnina: V Ljubljani in po pošti: Din 20.—, inozemstvo Din 30.—.

Neodvisen političen list.

Uredništvo: Simon Gregorčičeva ulica št. 13.
TELEFON STEV. 552.

Upravištvo: Kongresni trg št. 3.

Rokopisi se ne vračajo. — Oglasi po t. me.

Pisnim vprašanjem naj se priloži zna. za odgovor.

Račun pri poštnem ček. uradu št. 13.633.

Edino prava rešitev.

Dejstvo je, da je sedanja vladna kriza nastopila v prvi in glavni vrsti vsled afere Radeta Pašića. Zato je jasno, da je pravilna samo ona rešitev krize, ki jamči, da se bo afera R. Pašića rešila tako, kakor zahteva zakon in kakor je v interesu naroda. To se pravi objektivno in brez ozira na osebne zveze in interese.

Zato je le prenaravno, da se splošno zahteva, da nove vlade ne sme sestaviti Nikola Pašić! Naj bi bil Nikola Pašić tudi jugoslovanski Aristid, bi bilo vendar proti vsem parlamentarnim običajem, da bi načeloval oče vladi, ki naj razpravlja afero sina. Pravilno je povdaril St. Radić, da je na Francoskem odstopil minister Caillaux, ko se je morala zagovarjati pred sodiščem njegova žena vsled uboja moža, ki je klevetal čast njenega moža.

Zadnja poročila iz Beograda pa pravijo, da je N. Pašić pripravljen pristati tudi na razpravo o interpelacijah opozicije glede afere svojega sina, samo da se obdrži na vladi. Umik g. Pašića je popolnoma nesprejemljiv, ker osmešili bi se pred svetom, če bi sprejeli Pašićev kompromis. Afera Radeta Pašića se ne da razčistiti s kompromisom, temveč le na način, kakor je rešil Aleksander gordijski vozel. Z odločnim zamahom je treba preseči sedanji vozel, da popolnoma razpade, ne pa razvezati samo ene pentlje.

S kompromisom pa tudi ni nikomur nič pomagano, ker vsi vemo, da ne bo minulo mesec dni in zopet bomo v isti situaciji, v kateri smo danes. Razlika bo le ta, da smo zopet zapravili mesec dni dela, da je vera naroda v pravico vnovič padla in da smo v tujini zopet izgubili na ugledu.

Našega večnega krizarenja mora biti enkrat konec in zato treba situacijo temeljito razčistiti. Korupcije se ne da zatreti s praški, temveč le z operacijo, z izrezanjem gnilobe. In čim prej se ta operacija izvrši, tem manj bo težka, v nasprotnem slučaju pa se bo gniloba tako razvila, da bo tudi najbolj radikalna operacija prekasna.

Nad dve leti se že vodi boj za odpravo sedaj vladajoče oligarhije. Neštetokrat so se nadejali že vsi poštenjaki, da se vendar enkrat naredi odločen korak in da postane Jugoslavija Evropa na Balkanu. Ker za to gre boj v svojih zadnjih posledicah. Ali se bo vladalo pri nas po načelih evropske demokracije in evropskega parlamentarizma ali pa se bodo balkanske metode raztegnile na vso Jugoslavijo.

Kljub vsem težkim izkušnjam pa ostane optimisti, ker je samo optimist zmožen za borbo. Zato smo uverjeni, da tudi eventualna napačna in kompromisarska rešitev ne more preprečiti končne zmage zdravega principa, da je interes celote vedno višji ko interes posameznika, pa naj bodo njegove historične zasluge še tako velike.

Danes so interesi naroda v nasprotju z interesi posameznika in zato je edino prava rešitev — vlada brez Nikole Pašića.

BRIAND ODKLONIL ZVEZO Z RUMUNIJO.

Bukarešta, 7. aprila. Posebni poročevalec »Adevărul« javlja iz Pariza, da ni uspelo prizadevanje Rumunije skleniti rumunsko-francosko zvezno pogodbo, kakor je bila sklenjena med Češkoslovaško in Poljsko ter med Francijo. Briand se je protivil podpisati pogodbo, ki bi bila proti duhu locarnskih in pacifističnih prizadevanj.

Pašić popušča.

SKUPŠČINA SE SESTANE SE TA MESEC. — INTERPELACIJE O AFERI R. PAŠIĆA SE BODO OBRAVNAVALE. — SPORAZUM OSTANE.

Beograd, 7. aprila. Kriza se razvija v takem pravcu, kakor ga ni nihče pričakoval. Po sinočnih dveh avdiencah, to je po avdienci Nikole Pašića in Stefana Radića, se zdi, da bi se cela kriza mogla rešiti tako, da se likvidira ves spor in da ostane stanje neizpremenjeno. Zahtevam radićevcev bi se ugodilo na ta način, da bi se narodna skupščina sestala ne 8. aprila, kar je sedaj nemogoče, temveč po muslimanskem bajramu sredi tega meseca in da bi se na dnevni red stavile interpelacije, ki jih je vložila opozicija.

Iz krogov HSS se doznava, da bi št. Radić sprejel tako rešitev, zlasti že zato, da bi se ohranila politika sporazuma in pa tudi zato, da se Pašić angažira v borbi proti korupciji. Ako se kriza danes reši, bo ta rešitev samo začasna, ker se bodo pač morala načeti sporna vprašanja in bo morda kriza nastala zopet prej, kakor se pričakuje. V političnih krogih se misli, da je današnji dan zelo važen, ker je od njega odvisno, ali bo ostala sedanja koalicija ali pa se bo izvršila izprememba vlade.

Ako Pašić ne sprejme Radićevih pogojev, potem sta mogoči dve kombinaciji, koncentracijska ali volilna vlada. Sinoči so se zopet lansirale vesti, da naj bi koncentracijsko vlado sestavil dr. Ninčić.

Beograd, 7. aprila. Včeraj popoldne so se nadaljevale avdienc. Prvi je bil

pri kralju Nikola Pašić, ki je odšel na dvor ob 4. in tričetrt. Njegova avdienca je trajala do 5.40. Ta avdienca je bila povsem nejasna. Ni se dalo zvedeti, ali je dosegel Pašić na dvoru kak uspeh. V narodni skupščini se je med radikali razširila vest, da je Pašić dobil mandat za sestavo koncentracijske vlade. A takoj se je videlo, da ta vest ne drži. Izgleda, da bi bil Pašić voljan sestaviti vlado in da je pripravljen k največji popustljivosti, samo da bi obdržal vlado.

Pašiću je največ na tem, da se izvleče iz sedanje neugodne situacije, čeprav bi se pozneje moral umakniti. Pašić bi sedaj nikakor ne hotel imeti v vladi take osebe, ki bi mu ne bila po volji.

PAŠIĆ PRIPRAVLJEN ŽRTVOVATI SINA, A NIKAKOR NE ODSTOPI.

Beograd, 7. aprila. Iz najbližje okolice Nikole Pašića se doznava, da je Pašić izjavil, da se v sedanji borbi ne umakne in da bo nadaljeval oster boj, kakor ga je vodil v času reakcionarnega režima pod liberalci in naprednjaki. Če že mora njegov sin v zapor, naj gre; in tudi če mora kak minister v ječo, naj gre. Toda v boju je treba vstrajati, to tembolj, ker je boj odkrit in pošten. Nekateri krogi so mnenja, da je sedanji položaj za Pašića kljub temu zelo delikaten in da ga je vanj spravila njegova najbližja okolica.

Na današnji seji radikalnega kluba pade odločitev.

LJUBA JOVANOVIĆ NE BO ODNEHAL. — POSREDOVANJE ACE STANOJEVIĆA BREZUSPEŠNO.

Beograd, 7. aprila. Veliko zanimanje vlada za današnjo sejo radikalnega kluba in to tembolj, ker se vstrajno vzdržuje vesti, da pride na današnji seji do preloma med pristasi Ljube Jovanovića in Nikole Pašića. Zaradi tega so v radikalnem klubu zelo vznemirjeni. Z raznih strani tudi že poskušajo pomiriti strasti. Še več zmede je povzročila vest, da je Aca Stanojević odpotoval iz Beograda.

Beograd, 7. aprila. Kakor smo izvedeli, je imel Aca Stanojević sinoči dolgo posvetovanje z Ljubo Jovanovićem. Prigovarjal je Jovanoviću, naj bo lojalen in

obziren v tem težkem položaju. Jovanović se je držal zelo rezervirano in ni dal nobenega znaka, niti da prihrjuje Stanojeviću, niti da ne odobrava njegovih navedov. Zato se misli, da Jovanović pripravlja napad na radikalni klub in preko tega tudi na Pašića. Trde, da ima Jovanović v klubu 40 poslancev svojih pristavev. Ne da se dognati, v koliko je to res. Gotovo je samo toliko, da se bo klub razcepil, ako Jovanović odkrito nastopi proti Pašiću. Glede na to je malo verjetno, da pride do kompromisa.

NIHČE SE NIMA MANDATA.

Beograd, 7. aprila. Včeraj popoldne je bil od 6. do 6.25 na dvoru dr. Nikić. Ko je prišel z dvora, je izjavil novinarjem: »Nihče še nima mandata. Na se vrnem, se bomo še dalje razgovarjali.« Dr. Nikić se je odpeljal z avtomobilom in se ni več vrnil.

RADIĆ ZAHTEVA RAZPRAVO O INTERPELACIJAH.

Beograd, 7. aprila. Sinoči je bil predsednik HSS št. Radić sprejet pri kralju v avdienco. Avdienca je trajala od 6. in pol do 7. in tričetrt in je bila v zvezi s popoldansko avdienco Nikole Pašića. Kakor se doznava, bo danes Radić posetil Pašića, da mu ponovno predloži zahteve svojega kluba, ki jih vsebuje znano pismo hrvatskega seljaškega kluba.

Radić bo zahteval, da se mu da odgovor, da bo potem določil, kako bo nadalje postopal v sedanji situaciji. Radić bo zahteval, da pristane Pašić na to, da se sredi tega meseca sestane narodna skupščina. Skupščina bi morala vzeti v pretrés interpelacije, ki so na dnevnem redu, ker se ve, da je prišla vlada v krizo ravno zaradi teh interpelacij. Interpe-

lacije so postale čisto politične narave in je treba o njih razpravljati, da se očuva čast in ugled države.

Ako bo Pašić sprejel Radićeve zahteve, se smatra, da je situacija izravnana.

NEMCI IN ZEMLJORADNIKI STVORILI ENOTEN KLUB.

Beograd, 7. aprila. Včeraj popoldne je vzbudila v parlamentu senzacijo vest, da so se zemljoradniki fuzionirali z Nemci v parlamentarni klub. Ta njih fuzija je tehničnega značaja. Za predsednika je bil izvoljen Jovan M. Jovanović in za podpredsednika dr. Kraft.

Novi klub je poslal predsedništvu skupščine akt, s katerim se sporoča, da so poslanci zemljoradniške stranke in stranke Nemcev stopili v ožjo parlamentarno sodelovanje zaradi ustanovitve skupnega parlamentarnega kluba pod imenom »Poslanski klub zveze zemljoradnikov«. V tem klubu so Jovan M. Jovanović, Miloš Moskovljević, Dimitrije Vujić, Čeda Kokanović, dr. St. Kraft, dr. Grassel, dr. Hans Moser, dr. Neuner in Schumacher. Za tajnika je bil izvoljen Miloš Moskovljević.

Kompromis na obzorju.

Beograd, 7. aprila. Ko se je Stefan Radić vrnil od avdiencie pri kralju, so se zbrali okrog njega novinarji in ga začeli spraševati. Na vprašanje, kaj je novega, je odgovoril Radić: »Storjen je velik korak naprej.« Na vprašanje, kdaj bo sestavljena nova vlada, kakšna bo in kaj je s sporazumom, je odgovoril: »Za vprašanje sporazuma sedaj ne gre. Sporazum ni v krizi, temveč se bo izvedel, bodisi z radikali, bodisi v koncentraciji. Imeli bomo kmalu vlado sporazuma.« — »Pa brez Pašića?« — »To je odvisno od Pašića samega. Če se sporazumemo glede sklicanja parlamenta in glede interpelacij, potem bo vse v redu. Pesetil bom g. Pašića in mu ponovil naše zahteve v tem pogledu.« — Nato je Radić sedel v avto in pozdravil še novinarje z besedami: »Čestitam, gospodje, časopisje se je držalo na višini.«

POGOJI HSS BODO IZPOLNjeni.

Beograd, 7. aprila. Včeraj sta bila v predsedstvu narodne skupščine sprejeta dr. Spah in Sušnik. V zvezi s tem se je trdilo, da je Marku Trifkoviću že dana možnost, stopiti na mesto g. Pašića. Misli se namreč, da bi se sedanja kriza rešila tako, da bi se umaknil Pašić in bi namesto njega prišla kak druga oseba, ki bi bila po godu g. Pašiću in bi hkrati obljubila, da izpolni zahteve HSS, t. j.: 1. da skliče zopet parlament in 2. da narodno skupščino angažira v borbi proti korupciji.

NASTAS PETROVIĆ KANDIDAT ZA NOTRANJEGA MINISTRA.

Beograd, 7. aprila. Včeraj se je razširila vest, da je imel Ljuba Jovanović sestanek s šefi opozicijskih skupin Ljube Davidovićem, dr. Spahom in dr. Kulevcem. Ta vest je napravila pri radikalih mučen utis tem bolj, ker se govori, da bi naj v bodoči vladi Ljube Jovanovića prevzel ministristvo notranjih del Nastas Petrović.

NINČIĆ ZA PAŠIĆA.

Beograd, 7. aprila. V ministristvu zunanjih poslov vlada popolno zatišje. Inozemski poslani ne prihajajo v ministristvo in se tudi ne informirajo o politični situaciji. Oni čakajo na novo situacijo in na nove ljudi v vladi. Dr. Ninčić je bil včeraj ves dan v kabinetu in je po prihodu ministrskega predsednika Pašića odšel k njemu ter mu referiral od predvčerajšnji dolgi avdienci pri kralju. Doznava se, da je dr. Ninčić uspelo nekoliko razpršiti nerazpoloženje proti Pašiću in radikalnemu klubu.

RADE PAŠIĆ ODPOTOVAL NA KRF.

Beograd, 7. aprila. Sin ministrskega predsednika Rade Pašić je pred sinočnim s svojo soprogo na naglo odpotoval iz Beograda. On potuje na Krf, kjer mu je umrl njegov tast.

Sušak, 7. aprila. Včeraj ob 2. popoldne je došel sem Rade Pašić. Takoj po prihodu je odšel na poveljstvo obmejnega orožništva, kjer je ostal do 4. popoldne.

NOVI GUVERNER ANGLEŠKE BANKE.

London, 7. aprila. Montague Norman je bil včeraj že sedmič izvoljen za guvernerja angleške narodne banke.

ABDELKRIM PROGLAŠA SVETO VOJNO.

London, 7. aprila. Abdelkrim je proglasil sveto vojno proti vsem krščanskim osvajalcem Maroka in pozval vsa plemena, da ga podpro v borbi proti Francozem in Špancem.

Med dvema stoloma — na tleh.

Monakovo, 3. aprila 1926.

V zadnjem svojem dopisu o našem velikonočnem mačku sem opozoril slovensko javnost na novi kuns fašistovski politike, ki kotkuje z Nemci. Dejal sem tudi, da so Nemci skrajno nezaupni in priporočajo previdnost. Ali, dostavil sem, da je treba še veliko več previdnosti nam, da ne obsedimo nekega lepega dne med dvema stoloma — na tleh.

Se predno je bil ta moj dopis objavljen v »Narodnem Dnevniku« so nadaljni dogodki v polni meri potrdili moje slutnje. — Za državnega tajnika v zunanjem ministristvu je prišel poslanik Bordonaro z Dunaja, znan germanofil, — a iz Pariza je izginil poslanik Avezzano, ki je germanofil da ne bo kvaril Bordonarijevih računov. V vsej diplomaciji se pripravljajo temeljite spremembe, ki kažejo na radikalno spremembo fašistovske politike in taktike, se prav posebno na radikalno spremembo bojnih manir in sredstev. Zmagala je parola: Fašizem mora biti intransigent proti — intransigentom v lastni stranki!

V tem pravcu se je vršila tudi velepomembna seja velikega fašistovskega sveta v noči od tega torka na sredo, ki jo je vodil Mussolini sam; navzoči so bili tudi ministri: Federzoni, Belluzzo, Ciano, Fedele, Giurati, Rocco, Volpi, — in podtajniki: Grandi, Balbo, Bianchi; med poslanci tudi Ginuta in in Turati.

Ne spada v okvir tega dopisa, kaj vse je povedal Mussolini v svojem zelo obširnem poročilu. Ali eno zveni glasno in razločno: da je evolucija fašizma na krepkem pohodu iz utopij in metod ricinovega olja v umerjene oblike, ki jih narekuje »il sacro egoismo« realne politike. Obenem pa napoveduje je »krepko roko« proti nediscipliniranosti v lastni stranki. — Mussolini je spoznal, kakor se zdi, svoj neročnat položaj v svetovni politiki. Nekdo je samozavestno vskliknil: »Dagli amici mi guardi Dio — che dai nemici mi guardero io!« (»Priatelj me varuj Bog — sovražnikov se bom varoval sam!«) Ali hitro vršeti se dogodki zadnjih mesecev so ga poučili, da ima le malo ali nič resničnih prijateljev, sovražniki pa se že gibljejo na vseh krajih in koncih, dasi še ne — oficijelno. Ko pa bo Nemčija član Zveze narodov, tedaj bi se sovražniki strnili pod njenim vodstvom v mogočna falanga, ki bo nevarna fašistovski Italiji. Prav zadnje čase pa je celo senat Združenih držav severoameriških dal Mussoliniju glasen memento, da je tisti »dai nemici mi guardero io!« podoben noju, ki pred bližajočo se nevarnostjo vtakne glavo v pesek.

Zato je Mussolini poklical za svojega prvega svetovaleca Bordonaro z Dunaja, — a odslovil je Farinaccija iz velikega sveta. Na njegovo mesto pa je bil na splošno presenečenje izvoljen poslanec Augusto Turati iz Brescie, bivši socialist, star 38 let — zmeren fašist in desna roka — Federzonijeva, največjega antagonista odslovljenega Farinaccija.

Federzoni je politik hladnega razuma, ki zna računati s političnimi faktori doma in v tujini. On dobro ve, zakaj toliki uspehi fašizma v tako kratkem času, kajti pozna italijanski narod, ki rad vsiki, ljubi šlagerje in fraze, pa »panem et circenses«, kakor za Neronovih časov. Toda nestanovitven je in ljubi spremembe tudi v paradah! — Poleg tega je ogromna večina udana svoji veri! Zato je Federzoni predvsem za spravo s cerkvijo, kar postavi stranko doma na vernejšo podlago in odpadejo mnoge neprijetnosti! Farinacci ni rad odstopil. Komaj osem dni poprej je govoril družbi svojih najbolj vernih po svoji hujški navadi, a ko je povedal, da izstopi iz velikega sveta, so bili vsi poslušalci presenečeni in so mu klicali, naj vstaja in naj nikar ne odstopi. Ali on ni rekel besedice in je dal razumeti, da je to sklenjena reč proti njegovi volji. — Da je to res, je dokazala izvolitev Turatija v sredo ob pol 6. uri zjutraj, po jako viharji noči

velikega fašistovskega sveta. Celo noč so stale velike množice pred palačo Chigi in v splošno presenečenje je bila sprejeta vest o izvolitvi Turatija.

Farinaccijevi čestilci so sicer že pokazali svojo nevoljo z lepaki, ki sramote Turatija in pikačo samega Mussolinija, ali po mojih mislih je njihova jeza brez pomena za nov kurz fašistovskega režima. — In s tem dejstvom moramo računati tudi mi!

Torej: Federzoni, Turati, Bordonaro pod Mussolinijevim pokroviteljstvom so nositelji novega kurza nasproti — Nemčiji in Avstriji. Ali in v koliko bodo želi uspehov, pokaže bodočnost. Danes bi bilo zaman vsako uganje. Politika je vlačuga, ki dela tudi najgrše reči za dobro plačilo! — Nemci, ki so prisegli Italiji večjo sovrastvo (radi verodostojstva 1. 1915. in potem radi nemške manjšine v Poadizju), postajajo že pozorni na ta fašistovski preokret — in ni izključeno, da Bordonaro ne sklene kравje kupčije s svojimi starimi znanci v Berlinu in na Dunaju. Ali zapomnite si vsi politiki in politikastrji v Jugoslaviji, kar vam tu rečem: Ako pojde kak Stresemann v Rim v goste k Mussoliniju, ne poleti tje kaj tako ponižno, tako brezglavo, tako brez trohe ponosa, kakor je storil te g. dr. Ninčič.

Nemcem ne bo dovolj verjetna sprememba stališča Italije napram — Anschlussu, kajti vedo dobro, da je Anschluss čisto postranskega pomena »für die Machtstellung« Nemčije v svetovnem položaju. Ali je Avstrija tudi formalno član nemške zveze držav, je brez pomena za tisti čas, ko bi Nemčija morala stati na Brennerju ali — Karavankah. Kar manjka bo napravljeno čez noč! Dvorniki o tem morejo edino politični otročaji v Sloveniji in nevedni naivneži v Beogradu! Celo v Pragi in v Rimu so še prišli do prepričanja, da je vprašanje o Anschlussu le taktičnega pomena, da ga je mogoče le — zavleči, ne pa preprečiti. Nemci sami niti ne polagajo preveč važnosti na čim skorajšo rešitev, naj le srečni zmagovalci sami potegnejo Avstrijo iz mlake povojnih težav, čemu bi se Nemčija mučila s tem. Ko bo jakobko zrelo, pade itak samo v predpasnik matere Germanije.

Nemcem torej niti ne gre toliko za Anschluss, pač pa za — podjarmljene soplemenjake v Poadizju. Ti so glavni objekt za politične kupčije med Nemčijo in Italijo! Ako bo Italija pripravljena za zadostne koncesije, potem bodo želi gospodje Federzoni, Turati, Bordonaro največje uspehe.

Prvi in glavni pogoj Nemčije bo: rešitev manjšinskega vprašanja južnotirolskih Nemcev. Zastopniki Nemčije ne bodo trepetali pred Mussolinijem in postavijo tak Condition sine qua non, ki ustvari šele možnost za prijateljsko sožitje Nemčije in Italije. Nič se ne bodo bali očitka, da se vtičajo v notranje zadeve Italije: Ali-ali, entweder-oder! Zalostne vloge dr. Ninčiča ne bo igral noben nemški diplomat!

Ko je šel Ninčič zadnjič v Rim, so Nemci neprijetno sprejeli ta dogodek; smatrali so ga po znanih sprih z Mussolinijem za neko demonstracijo. — Ali čudno čudo: V nemških listih je bilo citati očitjanje, da Ninčič ni odprl ust za zatiranje slovensko manjšino!

Priporočam jugoslovanskim politikom, da posvečajo popolno pozornost novemu kurzu v Italiji, ki so mu predstavitelji Federzoni-Turati-Bordonaro. Ako tudi so za prijaznost z Nemci, niso sovražni nam, — toda paziti je, da ne bi bili deležni dobrot novega kurza samo Nemci v Poadizju!

Nismo znali sprejeti ponujane nemške roke, še manj smo znali izkoristiti položaj, ko nas je iskala Italija; neznašli italijanski manjšini v Italiji smo dali vse in še več, za naše v Italji niso pridobili — nič! Pazimo, da je definitivno ne pokidamo ii da ne obličimo med dvema stoloma — na tleh.

Gi Nt.

Koroški domovinski atlas.

GD MEJE.

Lansko leto jeseni je izšel na Dunaju: Österreichischer Bundesverlag für Unterricht, Wissenschaft und Kunst, »Kärntner Heimatatlas«. Sestavili so ga profesorji Wutte in Lex. Atlas obsega 14 (tekst) in VII. (zemljevidi) strani. Ima 25 večjih in 29 manjših zemljevidnih kart. Stane 7 in pol šilungov.

»Kärntner Heimatatlas« je prvi te vrste v Avstriji. Atlant naj bi bil, kakor pravijo sestavitelji v uvodu, dopolnilo h knjigi: Landeskunde von Kärnten, ki je izšla l. 1922 v Celovcu v založništvu Gutenberghaus (W. Merkel. Knjigo so spisali isti pisatelji, ki so sestavili atlant.

Z atlantom hočejo nazorno prikazati zemljepisne in gospodarske razmere prebivalstva na Koroškem. Atlant bo dobro služil dijakom, ko se bodo učili koroškega domovinoznanstva.

Atlant kakor tudi knjiga Landeskunde von Kärnten zasledujeta tendenco, prikazati Koroško kot geografično in gospodarsko enoto.

Kar na tem mestu je treba pripomniti, da tvori Koroška res zemljepisno enoto. Tega g. Wutteju nihče ne oporeka. V tem oziru ima nekaj zase geslo »Kärnten ungeteilt«, ki ga bodo na Koroškem že kmalu črkali vrabci na strehah in ponavljali dojenčki v zibelkah. Toda pripomniti je treba, da dežele niso najvišje enote. Tega niti Nemci sami ne trdijo. Kajti oni hočejo Koroško nerazdeljeno samo zato, da jo ohranijo celo in nerazdeljeno nemstvu in majki Veliki Germaniji. V tem oziru smo si z Nemci edini, da je narod višja enota nego dežela. Zato ima mnogo več zase geslo: »Narod nedeljen« nego »dežela (Koroška) nedeljena«!

Nemci bi radi imeli tudi Štajersko nedelje-

lina od Beljaka do Sp. Dravograda, ali ni to krasna enota? In ta kotlina je po veliki večini še danes slovenska.

Zanimiva je tudi 8. karta, kjer se nam tudi kaže celovška kotlina kot enota. Pozimi vlada v kotlini najhujši mrz na Koroškem, poleg največja vročina. Podobno tudi 10. karta: rastlinsko geografska razdelitev. Celovška kotlina enota zase.

11. karta nam kaže silno bogastvo vodnih sil Koroške. 60.000 P. S. je že izrabljenih, a na razpolago je še 300.000 P. S. — Naslednje karte nam kažejo, da je Spodnja Koroška, t. j. Koroška vzhodno od Šte, ki jo potegnemo skozi Beljak od severa proti jugu, pretežno poljedelska, Zg. Koroška pa pretežno živinorejska dežela.

23. karta nam kaže, da se največ rži na Koroškem seje v sodnih okrajih: Zel. Kapla, Doberlvas, Velikovec. Največ pšenice v sod. okraju Vošperk. Največ ovsa v sodn. okraju Velikovec. Goveje živine redijo največ v goratih krajih severne Koroške, zelo mnogo svinj v okraju Doberlvas; dalje tudi v okrajih Velikovec, Pliberk. Največ konj v Zilski dolini. (Karte: 25., 24., 29., 30., 33.).

Zanimiva je 39. karta, ki nam predstavlja, kaj je Koroška izgubila po mirovni pogodbi. 40. in 41. karta nam nazorno kaže stanje koroške industrije. 42. karta nam predločuje železniški promet Koroške. Na prvem mestu stoji Beljak. 56 parov vlakov prihaja oz. odhaja vsak dan v Beljak in iz Beljaka.

44. karta nam kaže redko naseljenost severozapadne nemške Koroške. 45. karta nam ponazarja, da se je v zadnjih 50 letih najbolj pomnožilo prebivalstvo v sodn. okrajih Beljak, Celovec; dalje Vošperk, Št. Vid, Spištal. Nazadovalo pa je v okrajih Zel. Kapla, Doberlvas, Pliberk, Velikovec, Podkloster, Smohor in še v šestih nemških okrajih. (Beg v mesta, razvoj industrije!)

46. karta nam kaže narodnostne razmere na Koroškem na podlagi štetja l. 1923. Slepajlja! Karta ima samo eno objektivno-resnično vrednost: kar je na karti barvasnega in šatiranega, to je Slovenski Korotan!

Splača se, da si naše organizacije, ki se zanimajo za Koroško, nabavijo atlant.

PRAVICA ZDRUŽEVANJA IN POSTOPANJE OBLASTI V GRČIJI.

Iz oficijelnega poročila Mednarodne strokovne zveze v Amsterdamu.

Država in podjetništvo se protivi združevalni pravici grškega delavstva. Država sama se poslužuje raznih form, da oropa delavstvo te pravice. Za vse delavstvo in nametščence obstoji stavkovna prepoved. Vsa zborovanja na prostem se morajo prijaviti vojaškimi oblastem, ki lahko poljubno ovirajo zborovanje, ga razpuste ali zabranijo, ker da so gotove točke v predloženem dnevnem redu kaznive. Ta pojmi je pri vojaštvu seveda še bolj relativni in elastični kot v obče sploh. Zborovanju redno prisostvuje zastopnik vojaštva, katerega navodilom morajo govorniki slediti.

Pripetilo se je že, da je vojaški zastopnik razpustil zborovanje pod pretezo, da ne odgovarja dnevnemu redu. Ob splošnem štrajku 1923 so bile razpuščene vse organizacije, ki so se ga udeležile.

Najbolj usodne za strokovno svobodo pa so one odredbe vlade in oblasti, ki nimajo nikakega oficijelnega značaja in niso utemeljene v zakonu, temveč le v policijskih odredbah. V to vrsto spadajo na pr. preganjanja organizacijskih voditeljev, ki so na predvečer kake strokovne akcije postavljeni pod strogo policijsko nadzorstvo, dalje deportiranje delavskih voditeljev v oddaljene pokrajine, nepriznanja delavskim organizacijam zastopstva v javnih institucijah, ki služijo splošnim interesom in mnogo drugih odredb, ki še bolj davijo delavsko gibanje, kot pa oficijelna in javna prepoved združevalne pravice.

Na proteste organizacij odgovarjajo oblasti, da so ti ukrepi naperjeni le proti komunistični propagandi, ki ogroža s svojimi revolucionarnimi metodami zakone. V mnogih slučajih je to utemeljevanje nevzdržno, četudi se mu ne da odrekat v drugih slučajih zakonite podlage.

Ta dejstva silijo grške delavske organizacije v zelo pereč problem, kaj naj store, da se ubranijo posledic takozvane revolucionarne propagande, ki jo uganjajo komunisti na račun delavskih organizacij, kar jim povzroča številne težkoče.

Ravno tako se protivijo tudi podjetniki koalicijski pravici delavcev in se poslužujejo zato naravnost klasičnih načinov. Tako nočejo priznati strokovnih organizacij kot legitimnih zastopnic delavskega razreda. To je ista mentaliteta kot je vladala v drugi polovici devetnajstega stoletja v podjetjih zapadne in srednje Evrope. In v resnici je za večino podjetnikov delavcev le blago; podjetniki se protivijo po prošli manchesterski logiki kategorično vsaki omejitvi neomejenih delavskih svobodb.

Le malo delodajalcev, kot n. pr. tobačna industrija, se je oddolilo pogajati se z delavskimi organizacijami in skleniti z njim kolektivno pogodbo. V tobačni industriji se je posrečilo uvesti delavske preračune na zlato. Ta uspeh se mora pripisati posredovanju radikalne vlade, četudi omogočajo posebne okoliščine v tej industriji, da se more ugotoviti delavskim zahtevam.

Politične vesti.

— Kdo sestavi novo vlado? V vseh političnih krogih se seveda pridno komentirajo zadnji politični dogodki, predvsem pa se ugiba glede sestave nove vlade. Splošno prevladuje mnenje, da je popolnoma nemogoče, da bi Pašić sestavil novo vlado, ker ne bi imel zadostne večine, tudi če bi ga podprli samostojni demokrati. V tem slučaju bi namreč odrekel podporo Pašiću gotovo del radikalov, ki bi bil na vsak način to močan, da bi več kot odtehtal pomoč samostojnih demokratov. Ti sicer demantirajo, da bi se hoteli

pogajati s Pašićem, toda ta demanti se smatra samo kot priznanje, da sploh ne morejo upati na nobeno upoštevanje pri sestavi vlade, ker so docela izolirani. Največ verjetnosti je zato, da sestavijo novo vlado radikali (Jovanovićeva skupina), radičevci in naša SLS. Verjetno je, da bodo v novi vladi zastopani tudi demokrati, vendar pa to vprašanje še ni čisto rešeno, ker odvsi njegove rešitev od stališča, ki ga zavzame radikalni klub. Če se radikalni klub razbije, potem je sigurno, da bo Jovanovićeva skupina skušala s pritegnitvijo demokratov okrepiti srbsko stališče. Verjetno pa je, da se radikalni klub ne razbije, temveč da bodo stopili v ozadje le ljudje najbližje Pašićeve okolice in seveda Pašić sam. V tem slučaju pa pritegnitev demokratov ne bi bila absolutno potrebna, ker bi bili srbski poslanci itak v vladni koaliciji v večini. Da bi vstopili v vlado tudi muslimani, ni za enkrat verjetno. Gotovo pa je to, da bo nova vlada v resnici vlada Srbov, Hrvatov in Slovencev in da bo že zaradi tega pomenila veliko zboljšanje. Se eno prednost bo imela čisto gotovo nova vlada. Bo namreč neprimerno manj strankarska od dosedanjih. Državna politika bo stopila v osrednje, obenem bo pa tudi vsled likvidacije raznih afer — ne samo one Rade Pašića — storjen velik korak k popolnemu uveljavljanju zakonitosti. Novo vlado zato splošno vsa javnost pričakuje z velikimi nadami in upajmo, da ne bo razočaranja.

— Izjava Aca Stanojevića. Znani radikalni prvak Aca Stanojević je izjavil novinarjem, da se še ne more reči, »kako se bo kriza razvila. Govoril je s Pašićem, ki pa ne bo ničesar sam podvel, ker se drži radikalnega kluba. Da bi stvoril novo vlado Voja Marinković iz sedanjih opozicijskih skupin in radičevcev, je le malo verjetno. Nas je bilo samo dvoje v vladi, pa se nismo razumeli, težko pa da bi se to posrečilo tako pisani vladi, ki bi bila sestavljena iz demokratov, radičevcev, muslimanov, klerikalcev in končno še zemljoradnikov. Kriza je zelo resna, ker zadeva v najvažnejše državne interese. Vsaka rešitev krize brez radikalne stranke, ki je največja stranka in obenem tudi največja srbska stranka, bi bila škodljiva. V radikalni stranki sami ni prepira. Če je kdo kriv, naj se to ugotovi pred sodiščem. In to velja tudi za ministre. Vse to treba prepustiti sodišču, samo nekateri so nestrpni in ne znajo čakati. In v tem je spor.

— Evropska kultura običajno popolnoma odreče, če pride Evropejec v nasprotje z drugokolci. To se je zopet videlo na Kitajskem. Ker je evropskim silam probujenje Kitajske neprijetno, so popolnoma na strani Cangsolina. Oborožili so njegove čete in omogočili, da je izrgal iz rok kitajske nacionalne armade Tientsin. V evropskem delu mesta so namreč skrili Cangsolinove vojske, jih dobro oborožili in jim v odločilnem trenutku omogočili, da so posegli v boj in zavzeli Tientsin. — Še lepše se so pa izkazali evropski diplomati v Pekingu. Ko je začelo zračno bombardiranje Cangsolina bombardirati Peking in ko je prebivalstvo Pekinga prosilo evropske konzule za intervencijo, so ti odgovorili, da ni za intervencijo vzroka, ker ne padajo bombe v evropski del mesta. Če je pri tem pobitih nekaj sto mirnih kitajskih prebivalcev, seveda evropske diplomate ne briga, ker evropska kultura velja samo za belokozce in Japonce, ki so znali belokozcem dokazati, da so jim glede vojnih izkušenj, kos.

— Rusko-poljski odnosi. Poljska vlada je privolila, da bo polkovnik Muchomozzyn sovjetski vojaški ataše v Varšavi. Med sovjetsko in poljsko vlado je bila sklenjena nova konzularna pogodba, vsled katere se ustanove na Poljskem novi sovj. konzulati. Zaenkrat samo v Lvovu, kasneje pa tudi v Lodzu in Gdanskem. — V obmejnem okraju Dorožansk se je vršil prvi kongres poljskih sovjeto. Kot delegata ruske komunistične stranke sta se udeležila kongresa Kohn in gospa Džeržinskaja. Na čast poljskega komuniste Marka Hloskega umlwyumilhywrdgo nista Mahlevskega se je prvi poljski okraj preimenoval v okraj Mahlevskega. Za častnega člana eksekutivnega odbora je bil imenovan bivši poljski poslanik Lanzuski. — Oficijelni odnosi Poljske in sovjetske Rusije se torej stalno boljšajo, obenem pa vodijo sovjeti propagando proti Poljski, kakor dokazuje demonstrativna ustanovitev poljskih sovjeto.

— Madžarska se oborožuje. Kakor poroča »Abend« iz Budapešte, je naročila madžarska vlada potom Gospodarske zveze, za katero stoji iz ponarejevalske afere znana Nacionalna zveza, velike količine blaga za vojaške uniforme. Tekom zadnjega tedna je to blago tudi že prislo v Budapešto. Blago je dvojne vrste, temnomodro in črno. Vsakega blaga je za 300.000 uniform. Blago je nakupil po naročilu madžarske vlade in generalnega štaba poslanec vladne koalicije Bagya. Temnomodre uniforme dobi znana Levantano-organizacija in madžarski skavti, črno sive pa bodo uporabljene za »črno armado« madžarskih fašistov.

— Velika zmaga Pangalosa. Volilni rezultati dokazujejo, da so Grki danes za diktatorja Pangalosa tako navdušeni, kakor so bili nekoč za svobodomiselnca Venizelosa, ker skoraj tako zmago ko Venizelos l. 1910. je doživel sedaj Pangalos. Udeležba volilcev je bila povsod velika in Pangalos je dobil (na kak način, o tem vse še molči) v Solunu od 53.866 oddanih glasov 43.977. v Solunu od 37.000 35.000 in v Pireju od 33.474 30.952. — Pangalos postane predsednik grške republike, obenem pa tudi ministrski predsednik. — Grški možki so torej veliko večje »šlape« ko pa žene, kajti možki celo z navdušenjem glasujejo za diktaturo, dočim je Pangalos s svojim diktatom ženski modi žalostno pogorel. Kratka krila so namreč na Grškem zopet dovoljena.

Avstrijska delavska delegacija se je vrnila s svojega informacijskega potovanja po sovjetski Rusiji. Svetujemo naši Delavski zbornici, da se obrne na njene žlane in dobila bo dovolj informacij o Rusiji.

Dnevne vesti.

PROTIKORUPCIONISTIČNA FRONTA.

Glasi dr. Politea v Zagrebu predlaga, da se mesto raznih plemenskih in pokrajinskih fondov ustanovi nova protikorupcionistična fronta. Značilno za naše razmere je, da sploh more biti la predlog stavljen, ker v normalnih razmerah se razume samoposebi, da tvo-ri vse prebivalstvo protikorupcionistično fronto in da javna morala ne pusti, da bi se korupcija razpasla. Mora biti korupcija res že vgnezena v javnosti, da nastane klic po protikorupcionistični fronti.

Pa kakor so naše razmere žalostne, tako postaja vendar klic po protikorupcionistični fronti odveč, ker vse kaže, da se bo taka fronta sestavila v sami vladi.

In ta fronta bo najbolj učinkovita in zato tudi najbolj pozdravljena.

— Carinske uradnike v Zagrebu je dole-tla dne 1. aprila slična neprijetnost, kot dne 1. marca pet drugih uradnih kategorij: ker so pozabili zaprositi merodajni faktorji pravčasno za potrebni kredit, so ostali urad-niki brez mesečnih plač. — Čas bi bil, da bi se taki slučaj, ki škodujejo ugledu države in povzročajo med prizadetimi uslužbenci raz-umljivo nevoljo, že enkrat ne dogajali več.

— Akeija za nedeljski počitek. Glavni od-bor Udruženja privatnih nameštencev v Za-grebu je imel te dni radi ukinitve nedelj-skega počitka v osiškeli oblasti sejo, na ka-teri je označil naredbo velikega župana kot protizakonito ter sklenil, da se prirede v vsej državi v zadevi protestna zborovanja in zahteva, da se izvede nedeljski počitek v smi-slu zakona o zaščiti delavcev v polnem obse-gu. Obenem je bil sklenjen protest zoper uk-i-nitev ministrstva za socialno politiko.

— Pobijanje nemoralnosti v Mitrovici. Te dni se je vršil v Mitrovici zaupen shod me-ščanov, na katerem se je obravnavalo o ne-moralnosti, ki se je razpasla po mestu. Dru-žinski očetje so se pritoževali, da obiskujejo njihovi mladoletni sinovi beznice, v katerih so nastajale natakarike, ki so pravzaprav prostitutke, vsled česar je že več nadebudnih fantov spolno obolelo. Zborovalci so poslali velikemu županu resolucijo, v kateri prosijo, da se ukrenejo potrebne mere.

— Oklic zoper preklinjanje je bil afiširan te dni po vsem Zagrebu. V oklicu se pozivlja prebivalstvo v toplih besedah da se odvadi grde navade preklinjanja, ki škoduje ugledu našega ljudstva ter upliva škodljivo na vzgo-jo mladine. Na oklicu so podpisani zastopni-ki vseh zagrebških kulturnih, izobraževalnih in gospodarskih društev in organizacij, raz-ven tega pa kot prvi župan dr. Heinzel, ar-majski poveljnik general Matić, nadškof dr. Bauer in namestnik velikega župana Gra-barić.

— Na višji pedagoški šoli namerava uvesti prosvetno ministrstvo, kot poročajo iz Beo-grada, IV. letnik. Vprašanje je v principu re-šeno, priprave za praktično izvedbo načrta so v teku.

— Za obiskovalce milanskega velesejma je odredila italijanska vlada sledeče olajšave: 1. Popust na taksi, za vizum od 57 Din na 30 dinarjev. Za popust zadostuje, da se izkaže reflektant pri tukajšnjem italijanskem gene-ralnem konzulatu z voznim listom Ljubljana Milano, ki se dobi v tukajšnji poslovalnici »Putnika«. 2. 50 odstotni popust za vožnjo tja in nazaj. Vožnjo se lahko nastopi v času od 7. do 27. aprila t. l., pri kateri priliki se lahko uporablja velesejski vozni listek, ki bo ve-porablja velesejski vozni listek, ki bo ve-porablja 30 dni. Pred povratkom je treba pred-lžati da vozni listek velesejskem odboru, ločiti da vozni listek velesejskem odboru, ločiti da mu natisne sejmiski žig. Nadaljna navodi-la o olajšavah določenih za razstavljalce in za prevoz tečajevnega blaga se dobe vsak dan, izven praznikov, od 9. do 12. ure v pi-sarni kr. italijanskega generalnega konzulata.

— Severni tečaj postane center svetovne trgovine. V kratkem odputuje, kot smo po-ročali, na severni tečaj med drugim ek-spe-dicija ameriškega kapetana Wilkina. Kot se sedaj doznavajo, je poslednji cilj ekspedicije, da se osvoji za Zedinjene države eventualno novo ozemlje ter zasigura nova zračna pro-ge. Kapitan Wilkins nastopi potovanje kakih 14 dni pred ostalimi desetimi ali dvanajstimi ekspedicijami. Izjavil je, da vzroka za splo-šno zanimanje, ki vlada v Ameriki za nje-go-vo ekspedicijo ni iskati toliko v senzaciji ali pa vedoželjnosti Amerikancev kot v spozna-nju, da bodo igrane arktične pokrajine v bo-doknosti vevaležno vlogo v svetovno trgo-vino in v stratežnem oziru. Po izvajanjih ameriških časopisov ne dvomi dandanes no-ben dalekoviden človek več o tem, da se bo nahajal Gibraltar v bodočnosti na kaki točki polarnega morja. Wilkinsova ekspedicija zasleduje torej vevaležne praktične cilje, do-čim zasledujejo evropske večinoma v glav-nem znanstvenem in sportskem.

— Nevarnost stavke v Angliji. Zastopniki lastnikov rudnikov in rudarjev so imeli te dni zopet štiri ure trajajočo sejo. Delodajal-ci vztrajajo predvsem na podaljšanju delav-nika, dočim so izjavili zastopniki delavstva, da mora privedi vztrajanje na tej zahtevi na vsak način do generalnega štrajka.

— Petet iz Newyorka v Pariz. Francoski letalec Fonck namerava poleteti najpozneje meseca avgusta t. l. iz Newyorka v Pariz. Fonck hoče startati v zgodnjih jutranjih urah v Newyorku ter pristati zvečer nasled-njega dne v Parizu. Pri tem pa ne uporabi najkrajše proge, temveč poleti preko Neu-fundlanda proti Grenlandiji, od tam pa pre-ko južnozpadne osti Islandije v Pariz. To 6000 km dolgo progo hoče preleteti Fonck brez odmora v 35 urah. Seboj vzame 10.000 litrov bencina. Spremljal ga bo samo en me-hanik.

— V zdravilišču »Termac« v Laškem raz-pisuje Pokojninski zavod za nameštence v Ljubljani za dobo od 15. maja do 15. junija t. l. za dva zasebna nameštence — svoja za-varovanja — za vsakega za pol meseca pro-

sti-mesti s prvovrstno preskrbo, in sicer s prosto sobo, popolnoma vso prehrano, zdrav-niško pomočjo in kopanjem, toda brez potnih stroškov. Kolka proste prostje se vlagajo pri zavodu do dne 1. maja t. l. opoldne in mo-rajo biti opremljene z uradnim spričevalom, da prosilec nima premoženja in s potrdilom zdravnikovim, da boleha prosilec na protin-skem ali revmatičnem obolenju lažje vrste, da bi bilo zdravljenje v termalnem kopališču potrebno, da je od 15-dnevnega zdravljenja pričakovati zboljšanja in da prosilec lahko potuje brez spremstva.

— Iz sodne službe. Višji deželni sodni svet-nik pri deželnem sodišču v Ljubljani dr. Ivan Modic je v pokojen.

— Iz državne službe. Veterinar pri ljuto-nersko-radgonskem srezkem poglavarstvu Franjo Dobnik je imenovan za tajnika v vete-rinarskem oddelku poljedelskega ministr-stva, na njegovo mesto pride veterinar pri srezkem poglavarstvu Maribor levi breg, Franjo Baš.

— Tragičen konec šale. Mesarski pomoč-nik Gjuro Schönberger in služkinja Marija Blažević v Osijeku sta bila dobra prijatelja. Te dni je posadila služkinja pomočniku v ša-li na glavo lonce za zelenjavo. Mesar je re-zał ravno z ostrim nožem meso. Posvaril jo je, naj bo previdna. Toda bilo je že prepo-zno. Ko si je snel Schönberger lonce z glave, je zagledal na svojo grozo, da je krvavela deklica iz globoke rane. Prepeljali so jo z re-šilnim vozom v bolnico, kjer je drugi dan umrla, ne da bi jo bilo mogoče zaslšati. Schönberger je bil aretiran ter se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

— Otrok utonil v greznici. V vasi Dobrav-lje (zasedeno ozemlje) se je igral te dni 3 in pol letni Vilko, vnuk posestnika Hrobata s tem, da je skušal dvigniti pokrov greznice. Pri tem je izgubil ravnotežje in telebnil v greznico. Ker se je pokrov za njim zaprl, so našli otroka šele potem, ko so ga že par ur iskali po vsej vasi. Otrok je bil seveda mrtev.

Ra novrstno pomladansko obleko nudi najceneje JOS. ROJINA, Ljubljana Aleksandrova c. 3.

— 6-leten deček ustrelil svojo mater. Te dni sta prišla v gostilno Kate Branković v Veprinacu (Istra) dva gozdarja. Postavila sta svoji nabiti puški v kot ter sedla k večerji. Medtem je prišel v sobo 6-letni sin gostilni-čarke, ki je pograbil eno od pušk ter v šali pomeril na svojo mater. Puška se je nenado-ma izprožila in krogla je zadela mater tako nesrečno, da je obležala na mestu mrtva.

— O roparskem napadu na carinsko bla-gajno v Prestranku se širijo vsakovrstne fan-tastične vesti, to pa tembolj ker vodijo ita-lijanske oblasti preiskavo čim možno tajno. Resnica je, da je eden od ranjenih ita-lijanskih finančarjev umrl, dočim bodo ostali ran-jenci kmalu zdravi. Ubita roparja so str-žili fašisti vsi noč. Pri tem so ju v svoji bes-nosti tako razmesarili, da ju od domačinov ni mogel nihče spoznati ter so morali priti šele trije fašisti, dr. Stecher, Carusi in inž. Hoff-man, od katerih je spoznal prvi v enem od morilec nekega Alojzija Vilharja, druga dva pa Stanka Molka, ki se je zagovarjal svojčas pred ljubljansko poroto, obdolžen, da je umoril dva karabinerja, ki pa je bil oproščen, ker se mu stvar ni dala dokazati. Oba ime-novana so italijanske oblasti že dalje časa iskale. Če pa sta ubita roparja ž njima res identična, se bo šele videlo. Karabinjerji so preiskavali dva dni vse okoliške obmejne kraje ter odredili obsežne varnostne odred-be. Pri tem so vršili pri naših ljudeh popol-noma nemotivirane hišne preiskave in postopali skrajno brutalno. Naše oblasti so odre-dile takoj po obvestilu, da ni izključeno, da so pobegnili roparji na naše ozemlje, strogo kontrola tujcev. Italijanski listi poročajo o neki aretaciji, ki so jo baje izvršile naše ob-lasti na Rakeku, toda vest še ni potrjena. Svojima žrtvama prirede Italijani sijajen po-greb. Prisilili so tudi naše okolišanske vasi na zasedenem ozemlju, da so morale kupiti zanju v Trstu vence.

— Smrtna kazen dvignjena. Dne 1. aprila se je zgodilo, nakar je obsodil senat Polaka tajna seja kazenskega senata, ki je razprav-ljala zadevo steklarja Antona Polaka, ki je bil obsojen meseca septembra leta 1922, ob-dolžen, da je umoril in oropal trgovca Rihar-da Rosenfelda v Podvincih pri Ptuj, na smrt na višalih, a potem vsled srečnega slučaja pomiloščen na dosmrtno težko ječo. Polak je bil takrat obtožen tudi dveh tatvin, ki jih je priznal, dočim je umor posledno tajil ter prosil večkrat za obnovo postojanja. Pri ome-njeni senatni seji je predlagal državni prav-dnik — na podlagi izpovedi justiciarnega Čiča, ki je priznal, da sta umorila Rosenfel-da po načrtu Zlatiča on in Krajč — da se Polak oprosti krivde roparskega umora. To se je zgodilo, pa čpa je obsodil senat Polaka radi hudodelstva tatvine na 5 let težke ječe, tako, da bo Polak meseca maja 1927 zapu-štil kaznilnico.

— Roparski napad na ladjo. Iz Londona poročajo, da so napadli na progi Shanghai —Kanton v potnike preoblečeni morskoi ro-parji neko trgovsko ladjo, zvezali potnike ter jim ugrabili vse denar in dragocenosti v skupni vrednosti nad 12.000 funtov šter-lingov.

— Roparski napad na vlak. Na progi Kra-kov—Varšava je bil izvršen te dni drzen ro-parski napad na neki osebni vlak. Neznani roparji so odnesli plen 75.000 zlotih.

— Iz kaznilnice v Stari Gradski sta po-begnila te dni dva nevarna zločinci: radi umora na pet let težke ječe obsojeni Florijan Marjanović in radi tatvine na 4 leta obsojeni sarajevski vlomilec Hasan Ključić.

— Barabski napad na upravitelja »Edino-stic« v Trstu. Ko se je vračal te dni upravitelj »Edinosti«, g. Pertot domov, ga je ustavila v Barkovljah tolpa gosposko oblečenih mla-dih ljudi, znanih pretepačev. Mladiči so ga vprašali če ni identičen z neko drugo osebo. Ko jim je odgovoril, da ga nekateri od njih itak poznajo, so ga jeli zmerjati s politični-mi psovkami, in ko je proti temu protestiral, so ga jeli pretepati s palicami, dokler se ni zgrudil ves krvav in nezavest na tla. To italijanskim kulturonoscem še ni zadostova-lo. Okrog polnoči so prilomastili pred nje-go-vo stanovanje ter jeli bombardirati hišo s ka-menjem. Razbili so vrata in prebili streho. Skozí vrata so prileteli do 15 kg težki kamni. Pertot je precej poškodovan na glavi, rokah in nogah ter je moral iskati zdravniške po-moči. Prijavil je slučaj policiji. Ker se je nahajalo med napadaleci par individvijev, ki jih napadeni pozna, ostalih ne bo težko najti, če bodo pa tudi primerno kaznovani, bomo šeli videti.

— Drama ljubesumnosti v Pragi. Ravnatelj neke državne obrtne šole v Pragi Housak se je smrtno zaljubil v svojo brhko služkinjo. Za dekleta pa je gorelo tudi srce računskega uradnika Stanislava Pospíšila. Ker je izvedel Pospíšil, da namerava dekleta njegov konku-rent v kratkem poročiti je prišel te dni v njegovo pisarno ter ga stavil na odgovor. Na-stalo je ljuto prerekanje, ki je končalo s tem, da je potegnil računski uradnik revolver ter ravnatelja ustrelil, nakar je pogнал še same-mu sebi kroglo v glavo. Oba nesrečneža sta obležala na mestu mrtva.

— Sportnik — slepar. Te dni se je zago-varjal na Dunaju, bivši tajnik sportnega kluba »Hakoah«, Lazarus radi goljufije. Obso-jen je bil radi sleparskim manipulacij z vstopnicami k nogometnim tekmam na 5 me-secev težke ječe.

— Zemljevid Kamniških ali Savinjskih alp. Končno je izšel v planinskih krogih že dolgo pričakovani zemljevid Kamniških ali Savin-jskih Alp. Zemljevid je narisal g. Oskar Del-kin, član Slovenskega planinskega društva. Natisnila ga je Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani. Papir je dober, oblika priročna in lična, kakor zemljevid Julijskih alp, ki ga je nedavno izdala SPD. Ti zemljevidi se naročajo in dobivajo v pisarni SPD v Ljubljani, Se-lenburgova ulica št. 7-II., levo, po Din 5 kos.

— Mladinski list Zvonček 7. številka vse-buje Ganglovo odo »Novomesto«, nadaljeva-nje Vandotove povesti »Kecleja osveta«, Kunčičevo pesnitev »V osamelosti tiho šume-če noči«, nadalje spisa strica Pavleta »Izpre-hodi po Beogradu«, J. Jerasa »Deklice iz pre-teklosti«, pesnitev J. Lebena »Mladi glasbe-nik«, S. Savič »Pomladno hrepenenje« in Ločnikarjevo »Čebelicam«, sama mična in zanimiva vsebina. Naše neodrešene brate bo zanimal spis »Domovina vedno misli nate.« Tudi v tej številki ne manjka oddelka »Pouk in zabava«, niti »Kotička gospoda Dobropoljskega«. — Uprava ima tudi mnogo starih let-nikov Zvončka v lični vezavi po 45 Din. Pri-poročamo našim naročnikom da sežejo po njih za svoje male.

Ljubljana.

1— Gremij trgovcev v Ljubljani opozarja članstvo, da je proračun za leto 1926 vsake-mu članu v gremijski pisarni med uradnimi urami na vpogled.

1— Društvo »Treznost« v Ljubljani nazna-nja, da sklicuje za jutri, dne 8. aprila anketo, ki bo obravnavala o temi »Alkohol in mladi-na«. Anketa se bo naslanjala na rezultate »Maškove ankete«, ki se je vršila dne 15. fe-bruarja t. l. v Zagrebu in ki je sklenila ape-lirati na vse šolske oblasti, vzgojitelje, huma-nitarne in kulturna društva itd., da pobijajo s primernim poukom alkoholizem, na policijs-ke oblasti pa, da ga pobijajo s primernimi odredbami.

1— V sredo 7. aprila 1926 ob 19. uri in pol v higienski točilnici na velesejmu odborova seja in revizija društva »Treznosti« v Ljub-ljani. — Odbor.

Prosveta.

Repertoar Narodnega gledališča v Ljubljani.

Drama.

Začetek ob 20. uri zvečer.

7. aprila sredo: »Pygmalion«. Red B.
8. aprila četrtek: »Deseti brate«. Red A.
9. aprila petek: »John Gabriel Borkman«. Red F.
10. aprila sobota: »Scapolo«. V korist Udu-ženja gledaliških igralcev, mestni odbor Ljubljana. Izven.
11. aprila nedelja: ob 15. pop. »Če pride ča-rodej«. Otroška predstava društva Atena. Izven. Ob 20. zvečer »John Gabriel Bork-man, ljudska predstava po znižanih cenah. Izven.
12. aprila ponedeljek: »Ana Christie«. Red E.

Opera.

Začetek ob 20. uri zvečer.

7. aprila sredo: »Wally«. Red D.
8. aprila četrtek: »Boheme«. Red E.
9. aprila petek: »Zongler Naše Ljube Gospe«. Red C.
10. aprila sobota zaprto.
11. aprila nedelja: ob 15. pop. »Grofica Ma-rica«. Izven.

Ljubljanska opera se odpelje dne 16. t. m. na turnejo v Sarajevo, Dubrovnik in Split in se vrne okrog 10. maja v Ljubljano. Operne predstave v Ljubljani v tem in začetku pri-hodnjega tedna so zadnje pred odhodom na turnejo. Po vrnitvi traja letošnja sezona do zaključka ljubljanskega velesejma, t. j. do 5. julija. V tem času bodo odigrane vse pre-dstave, ki spadajo v letošnji operni abonma. Glavni premijeri bosta tekoma maja Mozartov »Figarova svatba« in Wagnerjev »Tannhäu-ser«.

V soboto, dne 10. t. m. in v nedeljo 11. t. m. nastopi prvokrat na koncertnem odru novi slovenski pevski zbor, kojega članstvo tvori izključno je naše učiteljstvo. Slovenski učiteljski pevski zbor deluje v okviru Društva učiteljev glasbe, vodi pa ga zborovodja g. Srečko Kumar. Za svoj prvi koncert si je iz-bral večinoma skladbe P. H. Sattnerja, kate-rega 75 letnico hoče s tem koncertom poča-stiti. Poleg pevskega zbora slovenskih učite-ljev nastopi tudi ljubljanski srednješolski zbor, pod vodstvom prof. Brnobiča. Na oba koncerta tako na sobotnega, ki začne ob 8. uri in pa na nedeljskega, ki je namenjen kot ljudski koncert popoldne ob 3. uri opo-zarjamo naše občinstvo. Oba koncerta se vr-šita v veliki dvorani hotela Union in vstopni-ce so v predprodaji v Matični knjigarni na Kongresnem trgu. Zunanji udeleženci naro-čilo lahko vstopnice z dopisnico na naslov Ma-tične knjigarne. Cene v soboto običajne kon-certne, v nedeljo pa znižane ljudske.

BELEŽKE.

Malenkost, ki dosti pove.

»Slovenec«, ki sicer ni bogve kako zavzet za posebne izdaje, je danes oznanil svojim čitateljem demisijo vlade in bližnjo spre-membo režima s posebno izdajo.

»Jutro«, ki sicer vedno paradira s poseb-nimi izdajami, ni to pot priredilo nobene po-sebne izdaje, da ne pokvari svojim političnim prijateljem lepih velikonočnih prazni-kov. Zakaj priznati bi bilo treba, da je za vedno konec esdeersarske gloriole in da se SDS nikdar več ne reši iz popolne osamlje-nosti, v katero je zašla vsled svojih nekul-turnih metod.

Poparjenost je zato med pristaši SDS ve-lika in sicer tako velika, da je tudi stari mladinski popoldnevnik pozabil napisati uvodnik.

Sport.

Boksmatch pred 130 leti. V starih časih so imeli bokserji zelo težko stališče in moderni borci bi se lepo zahvalili, če bi morali pod enakimi pogoji stopiti v ring. Pri tem niti ni treba poseči v homerične čase, ko so si bokserji privezali na prste svinčene plošče in so udarci seveda vse drugače vplivali kakor danes, ko tičijo prsti v rokavicah. Toda tudi še pred 100 leti ni bilo dosti drugače, kakor nam kaže sledeča zgodba.

L. 1795 se je vršil boksmatch med svetov-nim mojstrom 18. stoletja John Jacksonom in nekim Mendozo v mestu Hornchurch v An-gliji. Ko je stopil Mendoza v ring, se mu go-tovo niti sanjal ni, da mu bodo njegovi dol-gi lasje v pogubo. Do 4. runde je šlo vse do-bro. Začetkom 5. runde pa je zgrabil Jackson Mendoza z desnico za lase in nabijal z levico toliko časa po njem, da je moral na tla. Se-kundanti so sicer tulili od jeze in ogorčeno protestirali proti takemu načinu boksanja, toda sodniki so bili mnenja, da se ni zgo-dilo nič protipravnega in da ima vse po-sledice nositi tisti, ki stopi z dolgimi lasmi v ring. In sedaj se je ponavljal rundo za run-do isti prizor: Jackson je prijel vsakokrat Mendoza za lase in tolkel po njem po mili volji. V 9. rundi Mendoza ni mogel več vzdr-žati takega »boksanja« ter zapustil ring ves obtočen in razbit. Tako je izgledal boks-match pred 130 leti.

Znani zamorski champion Hubbard je sko-čil v Chicagu 7:49.8 m daleč in s tem po-stavil nov halski rekord.

Dunajski šp. klub »Admira« je igral 2. apr. v Carigradu v evropskem delu mesta »Pe-ra« proti tamošnjemu nogometnemu klubu 0:0 neodločeno. Boju je prisostvovalo 3500 ljudi.

Serijski Rademacherjev zmag se je nada-ljevala tudi pri njegovem 7. startu v Zjed. državah. Otežkočili so mu sicer nalogo s tem, da so mu na 500 m postavili nasproti stafeto 5 × 100 m. V zvezi temu pa je prišel Rade-macher prvi na cilj in napravil s 6:56.6 na 50 y in z 7:35.4 na 500 m dva nova svetov-na rekorda.

Svedska naberava prirediti 21. in 22. juli-ja oziroma meseca septembra desetoboj, ki se ga bo vdeležila elitna vrsta lahkoatletov in se bo vendar enkrat odločilo, kdo je med prvimi najboljši, seveda, če se bodo vsi povab-ljeni odzvali. K temu neoficijelnemu mojstr-stvu bodo povabljeni sledeči atleti: Ernst Nilsson — Švedska, Wahlstedt — Finska, Harald Osborne — Amerika, Pavao Yrjöla — Finska, Sten Pettersson — Švedska, Khum-berg — Estonska, Sempé — Francija, Jan-son in Fastén — Švedska in Charles Hoff — Norveška.

Gospodarstvo.

I. REDNI OBČNI ZBOR LJUBLJANSKE BORZE.

Ker se občni zbor, sklican na dan 29. mar-ca t. l., vsled nezklepnosti ni mogel vršiti, sklicuje borzni svet v smislu § 39., odst. 7. borznih pravil ponovno I. redni občni zbor na dan 8. aprila 1926 ob 16. uri v borzne pro-store Ljubljana, Kongresni trg 9/I. (poslopje Filharmonija).

Dnevni red ostane neizpremenjen. Z ozirom na važnost občnega zbora se vljud-no prosijo vsi člani, da se ga zanesljivo ude-leže ali da pooblaste drugega borznega čla-na, da jih na istem zastopa. Pooblastilo se naj glasi:

Pooblaštam g. X. Y. v ..., da me zastopa na občnem zboru Ljubljanske borze za blago

in vrednote v Ljubljani, dne 8. aprila 1926 z vsemi mojimi pravicami.

Ljubljana, dne..... 1926.

Podpis.

Ljubljanska borza za blago in vrednote.

Predsednik:

Tajnik:

Ivan Jelacin ml. l. r.

Dr. M. Dobrila l. r.

Ljubljanska borza, v torek 6. aprila 1926.

Vrednote: Celjska posojilnica d. d., Celje, den. 200, bl. 202, zaključek 202. — Blago: Deske smrekove, 13 mm, I., II., III., monte od 4 m naprej, od 16 cm, media najmanj 23, 24, Ico vagon meja, 1 vag. den. 610, bl. 610, zaklj. 610. Deske — smreka, jelka, 38 mm, 4 m, od 16 cm napr., media najmanj 23, monte, Ico vag. meja, 3 vag. den. 520, bl. 520, zaklj. 520. Gabrovi hlodi (bel gaber), 30 cm prem. napr., s toleranco 5 odst., od 26—29 cm, od 1 in pol m napr., zdravi, ravni, Ico vag. nakl. post., 1 vag., den. 440, bl. 440, zaklj. 440. Hrastovi obrobljeni plohi, 43 mm, 2,65 m in 53 mm, 2,80 m, od 18 do 30 cm (podnice), Ico vag. meja, 1 vag., den. 1300, bl. 1300, zaklj. 1300. Drva bukova, suha, 1 m dolž., Ico Ljubljana, 2 vag., den. 21, bl. 21, zaklj. 21. — Eksekutivna prodaja: Pšenica, 79-74 kg, ex skladišče Domžale, zaduhla, tale-qualle, 2 vag., den. 262.50, bl. 262.50, zaključek 262.50.

Zagreb, dne 6. aprila. Devize: Newyork ček 56.7—57, London izplač. 276.125—277.325, ček 0—276.6, Pariz 199—201, Praga 168.2 do 169.2, ček 168.184—169.184, Curih ček 1093.547 do 1097.547.

Curih, dne 6. aprila. Beograd 9.14, Newyork 519, London 25.2325, Pariz 18.025, Praga 15.9825, Milan 20.85, Sofija 3.75, Bukarešta 2.14, Dunaj 73.25, Berlin 129.525, Budimpešta 0.007275.

To in ono.

TRZANOV AVTOR PLAGIJATOR?

Na vsem-svetu svoj čas ni bilo knjigarne, v katere izloži ne bi bil razstavljen senzacijski roman »Tarzan«. Prva izdaja je bila pokupljena v par mesecih. »Tarzan« je doživel svetoven uspeh. Prestavljen je bil na vse evropske jezike. Prijatelji senzacijske literature so ga naravnost »žrli«.

Toda: »Habent sua fata libelli.« Tarzanov avtor ki si je pridobil s knjigo takorekoč čez noč slavno ime in veliko premoženje je doživel sedaj velik škandal. Znani ruski pisatelj W. Strujski piše v listu »Sevodnja«, ki izhaja v Rigi, da je po poročilih pariških listov Tarzanov avtor — plagijator.

Pred 25 leti je živel v Parizu siromašen, skoraj neznan francoski pisatelj Robida. (?) Bil je tipičen bohem. Sedel je po cele dneve v literarnih beznicah na Montmartru ter čital gostem za kozareček absinta svoje najnovejše literarne produkte.

Pred kakimi 15 leti se mu je posrečilo dobiti založnika za fantastičen roman »Avanture kapitana Saturnina Ferandoula«. Vsebinska njegove knjige je na las podobna vsebini »Tarzana«.

Toda Robida je bil prezgodaj rojen. Živel je v času, ko še ni bil modern foksotrot, čimni in drugi eksotični plesi. V času mirnega, nežnega valčka pa je bila tudi literatura enostavnejša, namreč literatura ulice. Pozneje je prišla vojna, revolucija in življenje ulice je postalo drugačno. Kmalu nato se je pojavil v izlozbih knjigarne Tarzan. In Robida? Robida je bil že davno mrtev; njegova knjiga ni imela uspeha ter je bila kmalu pozabljena. Robida je spisal svoje delo prezgodaj. Deset let pozneje se je konjunktura poulične literature izpremenila. Citateljev okus je postal bolj

nervozen, bolj nesmiseln. Tedaj se je torej pojavil »Tarzan«. Avtor je izpremenil v Robidinem romanu imena in čas, prepisal par poglavij, par stvari črtal ter pripisal izborni opisi konflikt med človekom in gorilo v »Tarzanovi« duši skoro dobesedno... in »Adventure Saturnina Ferandoula« neznanega francoskega pisatelja Robida so se izpremenile v romen slavnega angleškega pisatelja, ki je zaslužil s »Tarzanom« okroglo svotico 6 milijonov zlatih frankov.

Skoro ves francoski tisk priobčuje sedaj napade na angleškega avtorja ter ga dolži javno plagijata. Anglež ne reagira na te napade. Očividno se mu zdi bolj umetno, da molči.

HVALA LENOBE.

Frank Crane (Newyork).

Ne želim se: odkritosrčno povem, da sem lenuh. Rojen sem bil kot lenuh in moja lenoba postaja vedno večja. Niti ne ganim bi se ne, da bi ne povzročalo bolečin, če ostaneš vedno v isti poziciji. Edini vzrok, da se gibljem, je ta, da se potem zopet lahko odpočijem.

Istetako pa povzdigam svoj glas v obrambo armade lenuhov. Lenuhi so sol sveta. Lenuh je boljši delavec kot marljiv človek. Zakaj lenuh izvrši svojo nalogo z vnemo, samo, da jo ima čimprej za seboj. Lenuh bo les hitro zažgal, da bo preje gotov in zopet lahko počival. Lenuhinja bo pomedla sobo hitro kot veter, dočim bo zamudilo s tem delke, ki ljubi delo, vse jutro.

Lenoba je izvor vsega človeškega napredka. Ko si je hotel prihraniti lenuh vpreganje klenja, je iznašel avtomobil in sedaj se vozi mo z brzino, o kateri preje niti sanjali nismo. Ko so postali ljudje preleni, da bi hodili po stopnjicah, so iznašli električni lift. Ko so postali ljudje preleni, da bi izstopali

iz železniških voz ter hodili v restavracijo, so iznašli jedilni voz — in ko so postali preleni, da bi se vozili vso noč sede, so iznašli spalni voz. Ko je postal prelen, da bi pomakal pero vsakih par sekund v črnilo, je iznašel ženi nalično pero in ko je postal prelen, da bi pisal s tem peresom, je iznašel pisalni stroj. Ko je postal prelen, da bi pisal na pisalni stroj, je nastavil tipkaričo. Genialen lenuh je iznašel tudi vžigalnik, ker se mu je zdelo vžiganje svačic z vžigalicami prenaporno. Ura, ki jo je treba naviti samo vsak teden enkrat, je bila iznajdena vsled tega, ker so bili lenuhi nejevoljni, da so morali navijati svoje ure vsak dan in danes imamo že ure, ki jih je treba naviti samo vsako leto enkrat. Lenobi se imamo zahvaliti za to, da imamo danes parnike, brzotvare, troški vozček, žlico za obuvanje čevljev in Mark Twainova dela.

O Mark Twainu se vendar pripoveduje, da je bil tak lenuh, da je dal večkrat slugi, ko je sedel še v redakciji, napitnico samo zato, da je pomedel okrog njega tako, da mu ni bilo treba vstati s stola, niti dvigniti nog. Če bi bil vsak človek tako marljiv, da bi vedno samo gural in gural delo takorekoč žil ter vsako priliko koristno uporabil, bi padli enostavno v barbarstvo.

Zakaj, samo zato ker je naš rod tako proketo nestanovit in len, napreduje.

: Z dragulji in pečeno piško je romala na drugi svet. Te dni je umrla v Rimu neka Amerikanka, ki je zapustila originalno oporočo. Zahtevala je, da se jo pokopije okinčano z vsemi njenimi dragulji ter se položi poleg nje buteljka najboljšega vina, pečena piška in srebrno jedilno orodje.

Jack London:

Morski vrag.

Po prostoru je dišalo kislino in zaduhlo. Pri medli luči nihajoče mornarske svetilke sem videl, da je bil ves prosti prostor na stenah na debelo pokrit z obsejanimi pomorskim škornji, obleko iz povoščenega platna in vsakovrstno navadno obleko, čisto in umazano. Vse to se je z vsakim zibanjem ladije gugalo semintja in delalo roštanje, kakor dela drevje ob zidovje ali streho. Nekje je močno zarepotal čevljev in butal v redovitih presledkih ob steno. Dasi je bila zunaj mirna noč, je bilo vseeno slišati neprestano škripanje in pokanje lesovja in pregraj pa šumenje vode pod tlemi.

Speči mornarji se niso zmenili za vse to. Bilo jih je osem; ozračje je bilo polno toplote in duha njihovega duhanja, na ušesa mi je pa zvenelo njihovo smrčanje, vzdihovanje, ječanje, znamenja počitka živalskega človeka. Ali so pa v resnici spali? Vsi? Ali so preje tudi spali? To bi Wolf Larsen očividno rad dočkal — da bi dočkal, kdo je spal in kdo ni spal, ali kdo prav pred kratkim ni spal. Pri tem pa je ravno na način, ki me je prav močno spominjal na neko povest iz Bocčevića.

Snel je svetilko iz nihajočega okvira in jo izročil meni. Najprej je prišel preiskovati ležišča na sprednji desni strani. Na vrhujem je ležal Oofy-Oofy, kakor so ga klicali tovariši. Kanakec in izboren mornar. Spal je

52

vznak in dihal mirno kot ženska. Eno roko je držal pod glavo, druga pa je ležala na odeji. Wolf Larsen ga je prijel s palcem in kazalcem za zapestje in štel vtrp žile. Sredi stetja se je Kanakec prebudil. Zbudil se je tako rahlo kot je spal. Odprle so se na široko in strmele brez mežikanja nama v obraz. Wolf Larsen je položil prst na usta v znamenje, naj bo tiho, in oči so se zopet zaprle.

V spodnjem ležišču je ležal Louis, topel in prepoten, spal je v resnici. Ko ga je držal Wolf Larsen za zapestje, se je nemirno premikal in tako upogibal telo, da je za hip ležalo na plečih in petah. Ustnice so se mu gibale in govoril je zagonetno.

»En šiling je vreden en kvoder (amer. denar pol dolarja); ne dajte za svetilke več kot tri penije, sicer vam jih naprti krčmar za šest.«

Nato se je prevrnil na drugo stran, ihtee vzdihnil in dejal:

»Novce za šest penijev je ficek, šiling pa flaka; kaj je merjasec, pa ne vem.«

Wolf Larsen je bil zadovoljen s poštenim spanjem tega mornarja in Kanakec ter se napolnil do naslednjih dveh ležišč na desni strani; kjer je zgeraj ležal Leach, spodaj pa Johnson, kot sva videla pri svetilki luči.

Ko se je Wolf Larsen sklenil k nižjemu ležišču, da bi potipal Johnsonovo žilo, sem videl jaz, ki sem stal pokonci in držal svetilko, kako se je izza stranice ležišča skrivši prikazala Leachova glava, ki bil rad vi-

del, kaj se godi. Uganiti je moral, kaj je nameraval Wolf Larsen in da ga kapitan gotovo zaloti, da ni spal. Kakor bi trenil mi je zletela svetilka iz roke in ves prostor je bil hipoma v temi. V istem trenutku je moral tudi skočiti naračnost doli na Wolfa Larsena.

Prvi glasovi so oznanjali, da se vrši boj med bikom in volkom. Slišal sem, kako je Wolf Larsen besno zarjul, Leach pa zarenčal, obupno in krvoločno. Johnson se mu je moral mahoma pridružiti; njegovo hlapčevsko klečeplazno vedenje zadnjih dni na krovu ni bile drugega kot premišljena prevara.

Ta boj v temi me je pripravil v tako grozo, da sem se trepetajoč po vsem životu naslonil na lestvo in nisem mogel splezati kviku. Začutil sem v želodčni votlini tiste stare slabosti, ki mu jih je vedno povzročal pogled na fizično nasilnost. V tem primeru sicer nisem videl ničesar, slišal pa sem udarce, ki so padali — mehki mlincevi glas, ki ga povzroča meso, katero udari s silo ob meso. Temu je sledil tresk v kopico zvih teles, težko dihanje in kratki, hitri glasovi nenadne bolečine.

Vzarde zoper kapitana in prvega mornarja je moral biti zapletenih več mornarjev, po glasovih sem namreč spoznal, da je Leachu in Johnsonu prišlo še nekoliko tovarišev na pomoč.

»Hitro eden po nož!« je vpil Leach.

»Po glavi ga daj! Razčesni mu glavo!« je zakričal Johnson.

Sejsmska

restavracija

se odda za dobo letošnjega velesejma od 26. junija do 5. julija. Krasen paviljon je opremljen s kuhinjo. Odda se tudi vinoteč (lep paviljon na vinškem oddelku velesejma). Ponudbe je vložiti pisмено do 15. aprila t. l. na Urad Ljubljanskega velesejma, ki daje tudi vse informacije.

Gospodična

v starosti 30 let si želi živahne korespondence z gospodom iste starosti. Zanimanje ni izključeno. — Ponudbe na upravo lista pod »Cvetoča pomlad«.

Sobo

s separatnim vhodom išče mlad gospod uradnik. — Ponudbe na upravo lista pod »Soba«.

Oglašujte v »Narodnem Dnevniku«!

Dve trafiki

na sejmšču Ljubljanskega velesejma se oddata prilikom letošnje velesejske prireditve od 26. junija do 5. julija. Paviljona sta opremljena. Informacije pri uradu velesejma.

Postranski zaslužek

primerno za vsakogar. — Pojasnila proti znamki 1 dinarja. Propagandna reklamna družba z o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

»Srajce, promenadne, bele in barvaste, ovratnike vseh vrst in fason, pentlje, samoveznice, žepne robce, nogavice in raznih barvah za gospode in dame, naramnice, toaletne — potrebščine, svilene trakove, čipke in vezeno. —

Nizke cene. — Velika izbira samo pri

JOSIP PETELINC-U LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi

MALI OGLASI

Cena oglasom do 20 besed Din 5'—, vsaka nadaljnja beseda 50 par.

Damam in gospodom

se nudi lep zaslužek z razpečevanjem parfumerije. Potreben kapital 200 Din za vzorce. — Pisemne ponudbe pod »Postranski zaslužek« na Propaganda, d. z. o. z., Ljubljana, Selenburgova ulica 7/II.

Strojepiska

in stenografija z večletno prakso želi službe za takoj. Ponudbe na upravo lista pod šifro »Stenotipistka«.

Stekleno

strešno opeko imajo stalno v zalogi Združene opekarne d. d. v Ljubljani.

»Vinocet« tovarna vinskega kisa, d. z. o. z., Ljubljana, nudi

najfinejši in najokusnejši namizni kis iz vinskega kisa.

ZAHTEVAJTE PONUDBO!

Tehnično in higijenično najmodernejše urejena kisarna v Jugoslaviji.

Pisarna: Ljubljana, Dunajska cesta št. 1a, II. nadstropje,

Vrtnarske zadeve

posreduje

Goikova »Vrtnarska šola« v Kranju.

TISKARNA „MERKUR“

TRG. IND. D. D.

Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lastna knjigovoznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552